

De vertaling van deze pagina is automatisch geproduceerd met behulp van machinevertaling [\[Link\]](#). Machinevertalingen kunnen fouten bevatten die de duidelijkheid en nauwkeurigheid van de informatie kunnen schaden; de Ombudsman kan niet aansprakelijk worden gehouden voor eventuele afwijkingen. Voor de grootste mate van betrouwbaarheid en rechtszekerheid wordt verwezen naar de bronversie in het Engels (klik op de link hierboven). Meer informatie vindt u in ons [taal- en vertaalbeleid](#) [\[Link\]](#).

Besluit in zaak 1794/2019/OAM betreffende de weigering van de Europese Commissie om volledige toegang te verlenen tot documenten betreffende een evenement dat wordt bijgewoond door ambtenaren van de Commissie en een voormalig eenheidshoofd van de Commissie

Besluiten

Zaak 1794/2019/OAM - **Geopend op** 01/10/2019 - **Aanbeveling omtrent** 08/07/2020 - **Besluit over** 11/12/2020 - **Betrokken instelling** Europese Commissie (Wanbeheer vastgesteld) |

De zaak betrof de weigering van de Europese Commissie om het publiek toegang te verlenen tot namen in documenten die verband hielden met een bedrijfsevenement dat werd bijgewoond door ambtenaren van de Commissie en een voormalig eenheidshoofd van de Commissie. Klager, een journalist, wenste toegang te krijgen tot de informatie in de documenten om te onderzoeken of het voormalige eenheidshoofd van de Commissie, die het ambtenarenapparaat van de EU had verlaten om een positie in een multinationale onderneming in te nemen, had gehandeld in overeenstemming met zijn wettelijke verplichtingen om voormalige collega's niet te lobbyen.

De Ombudsman heeft een voorstel voor een oplossing ingediend en de Commissie verzocht klager een kopie van de gevraagde documenten te verstrekken zonder de naam van het voormalige eenheidshoofd van de Commissie te redigeren. De Commissie verwierp het voorstel van de Ombudsman en voerde aan dat klager alleen abstracte en algemene verwijzingen naar mogelijke overtredingen van een voormalig personeelslid had verstrekt en dat dergelijke zorgen de openbaarmaking van de persoonsgegevens aan hem niet konden rechtvaardigen.

De Ombudsman constateerde dat de weigering van de Commissie om de respectieve documenten openbaar te maken zonder de specifieke persoonsgegevens als wanbeheer te redigeren. In een daaropvolgende aanbeveling aan de Commissie herhaalde de Ombudsman

haar standpunt dat de gevraagde documenten openbaar moesten worden gemaakt zonder de naam van het voormalige eenheidshoofd te redigeren.

De Ombudsman betreurt het dat de Commissie haar aanbeveling heeft verworpen. Zij heeft herhaaldelijk de aandacht gevestigd op de moeilijkheden die gepaard gaan met de handhaving van de voorwaarden die verbonden zijn aan de verplaatsingen van de „draaideuren” van ambtenaren. Het waarborgen van het hoogste niveau van transparantie is van fundamenteel belang, zodat problemen kunnen worden vastgesteld en aangepakt. Het gebrek aan volledige openbaarmaking door de Commissie in deze zaak zal niet bijdragen aan het vertrouwen van het publiek in het beheer door de Commissie van „draaideursituaties”.

Achtergrond van de klacht

1. In juli 2019 heeft klager, een journalist, de Commissie verzocht om toegang van het publiek [1] tot uitnodigingen en andere documenten in verband met een bedrijfsevenement dat in april 2019 door een multinationale onderneming werd georganiseerd. Aan dit evenement was deelgenomen door een aantal personeelsleden van de Commissie en door een voormalig eenheidshoofd van de Commissie.

2. De Commissie heeft klager in augustus 2019 geantwoord, waarbij zij volledige toegang tot drie documenten en gedeeltelijke toegang tot 18 documenten verleende, waarbij zij alle persoonsgegevens redde.

3. Klager heeft de Commissie verzocht haar besluit te herzien door een zogenaamd „bevestigingsverzoek” in te dienen. Klager verklaarde dat hij geïnteresseerd was in de rol die het voormalige eenheidshoofd van de Commissie tijdens dat evenement speelde. Klager zei dat het voormalige eenheidshoofd een functie had ingenomen in de onderneming die het evenement in kwestie organiseerde en dat hij een mogelijk belangenconflict van die persoon onderzocht. De persoon had gewerkt aan kwesties die rechtstreeks van belang waren voor de multinationale onderneming toen hij EU-ambtenaar was. Klager wilde onderzoeken of de persoon zijn verplichtingen als voormalig EU-ambtenaar had geschonden door contact op te nemen met voormalige collega's van de Commissie.

4. In september 2019 bevestigde de Commissie haar oorspronkelijke besluit, waarbij zij zich met name baseerde op de noodzaak om de persoonlijke levenssfeer en de integriteit van een persoon te beschermen. [2] De Commissie was van oordeel dat klager niet had aangetoond waarom de betrokken persoonsgegevens aan hem moesten worden doorgegeven. De Commissie was voorts van mening dat er een reëel en niet-hypothetisch risico bestond dat openbaarmaking van de persoonsgegevens de privacy van de betrokken personen zou schaden, die het voorwerp zouden kunnen worden van „*ongevraagde externe contacten*”.

5. Ontevreden met het antwoord van de Commissie wendde klager zich tot de Ombudsman. De Ombudsman heeft onderzoek gedaan naar de weigering van de Commissie om de naam van

het voormalige eenheidshoofd in de documenten bekend te maken. Het onderzoeksteam van de Ombudsman heeft de niet-bewerkte versies van de gevraagde documenten geïnspecteerd.

Voorstel van de Ombudsman voor een oplossing

6. De Ombudsman was van oordeel dat was voldaan aan de voorwaarden om de doorgifte van persoonsgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke (de Commissie) aan de ontvanger (de klager) toe te staan. [3] In het bijzonder had klager aangetoond dat de doorgifte van de persoonsgegevens nodig was voor een specifiek doel dat in het algemeen belang was, namelijk om te beoordelen of er sprake was van een mogelijk belangenconflict en of de Commissie haar eigen ethische regels had nageleefd. De Ombudsman was ook van mening dat enig belang dat het voormalige hoofd van de eenheid zou kunnen hebben bij het redigeren van zijn naam uit de documenten, niet kon worden omschreven als een „gerechtvaardigd belang”. De reden hiervoor was dat het gebruik van de naam in het kader van één document rechtstreeks verband hield met de vraag of het voormalige eenheidshoofd en de Commissie de beperkingen op de onderlinge contacten daadwerkelijk in acht hebben genomen.

7. De Ombudsman heeft daarom voorgesteld dat de Commissie klager een kopie van de gevraagde documenten verstrekt zonder de naam van het voormalige eenheidshoofd te redigeren [4].

8. De Commissie verwierp het voorstel van de Ombudsman voor een oplossing en herhaalde dat de door klager naar voren gebrachte behoefte algemeen was en voerde aan dat het alleen haar verantwoordelijkheid was om de activiteiten van (voormalig) personeel van de Commissie te controleren. De Commissie was ook van mening dat de belangen van het voormalige eenheidshoofd legitiem waren en zouden kunnen worden ondermijnd door de openbaarmaking van zijn persoonsgegevens [5].

Aanbeveling van de Ombudsman

9. De Ombudsman merkte op dat het betrokken eenheidshoofd voorheen een leidinggevende functie bij de Commissie had bekleed en daarom een zekere mate van anciënniteit had bij het werken voor het ambtenarenapparaat van de EU. Aangezien de betrokkene vervolgens een rol op het gebied van openbare aangelegenheden had vervuld in een onderneming die actief was op hetzelfde gebied waarop hij bij de Commissie werkzaam was, was de Ombudsman van mening dat de betrokkene een zekere mate van publieke controle moest aanvaarden.

10. De Ombudsman was ook van mening dat klager voldoende redenen had aangevoerd om de persoonsgegevens van het voormalige hoofd van de eenheid te laten overdragen. De Ombudsman was ook van mening dat er geen geschiktere of minder opdringerige middelen waren om het door klager voorgestelde doel te bereiken.

11. De Ombudsman constateerde daarom dat de aanhoudende weigering van de Commissie

om toegang van het publiek tot de gevraagde documenten te verlenen zonder de naam van het voormalige hoofd van de eenheid te redigeren, wanbeheer vormde. Zij deed aldus de volgende aanbeveling: [6]

De Commissie moet de klager een kopie van de gevraagde documenten verstrekken zonder de naam van het voormalige eenheidshoofd van de Commissie te redigeren. [7]

12. De Commissie verwierp de aanbeveling van de Ombudsman en handhaafde haar standpunt dat zij geen toegang kan verlenen tot de naam van de betrokken persoon [8] .

13. De Commissie herhaalde dat het door de klager verstrekte bewijsmateriaal waaruit blijkt dat de gegevens moeten worden doorgegeven, ontoereikend was om te voldoen aan de strikte juridische test die in de regels inzake gegevensbescherming is opgenomen [9] . De klager heeft niet aangetoond hoe de doorgifte noodzakelijk was om een adequaat publiek toezicht op het vermeende belangenconflict te waarborgen en, meer in het bijzonder, hoe dit onderzoek de vermeende tekortkomingen van het bestaande controlemechanisme van de Commissie in deze specifieke situatie zou verhelpen.

14. De Commissie voerde aan dat het voormalige hoofd van de eenheid door de openbaarmaking van de persoonsgegevens ernstige reputatieschade zou kunnen riskeren, aangezien de controle in de media alleen conclusies zou trekken uit de respectieve documenten, in plaats van op basis van een algemeen beeld. De Commissie was ook van mening dat de betrokkene geen *overheidsfiguur* was in de zin van de bestaande jurisprudentie [10] .

15. In zijn opmerkingen over het antwoord van de Commissie benadrukte klager dat hij als journalist een specifieke waakhondfunctie had om publiek toezicht te houden op kwesties zoals belangenconflicten. Hij deed zijn verzoek als publieke waakhond en oefende zowel zijn recht op toegang tot documenten als zijn recht op vrijheid van meningsuiting en informatie uit. Door de toegang tot deze informatie te onzeggen, *schept de Commissie „belemmeringen voor de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting en van informatie”* .

16. Klager benadrukte ook dat hij het voormalige eenheidshoofd van de Commissie beschouwde als een bekende figuur op een specifiek gebied van beleidsexpertise, aangezien hij verschillende publieke optredens had gehad als spreker op evenementen in de sector. De bekendheid van de persoon op het specifieke gebied van expertise was de reden waarom hij was ingehuurd door de particuliere onderneming. Volgens klager was het juist de publieke rol van de persoon die het verdiende om te worden onderzocht.

Beoordeling van de Ombudsman na de aanbeveling

17. De Ombudsman blijft bij haar standpunt dat de weigering van de Commissie om de naam van het voormalige eenheidshoofd in de litigieuze documenten bekend te maken, wanbeheer was.

18. Wanneer personeelsleden het ambtenarenapparaat van de EU verlaten om functies in de particuliere sector aan te nemen, wat leidt tot zogenaamde „draaideursituaties”, doen zich vaak zorgen rijzen over de ongepaste exploitatie van een voormalige rol van openbare dienst. Dit is een uitdaging voor veel overheidsdiensten. Hoewel dergelijke bewegingen kunnen worden gezien als een normaal onderdeel van het beroepsleven, kunnen ze leiden tot situaties van mogelijke belangenconflicten. Publieke controle op dit gebied is niet alleen redelijk, maar ook noodzakelijk in een democratische samenleving. Het mogelijk maken van een behoorlijk openbaar toezicht vergroot het vertrouwen van de burgers in en de legitimiteit van het openbaar bestuur. [11]

19. In dit geval heeft klager specifiek bewijs geleverd van een evenement dat was georganiseerd door de nieuwe werkgever van het voormalige eenheidshoofd en was bijgewoond door het voormalige eenheidshoofd en de huidige ambtenaren van de Commissie waarmee hij in zijn vroegere functie had gewerkt. Deze situatie was van dien aard dat er ten minste sprake was van een belangenconflict en dat de effectieve handhaving van de regels waaraan EU-ambtenaren zijn onderworpen, in twijfel werd getrokken.

20. Het doel van de doorgifte van de gevraagde gegevens was dus de klager en andere EU-burgers in staat te stellen na te gaan of de regels ter voorkoming van belangenconflicten in acht werden genomen. Uiteindelijk kan deze publieke controle bijdragen tot het waarborgen van het vertrouwen van het publiek in de EU-administratie, hetzij door te bevestigen dat er geen bewijs van een belangenconflict was, hetzij door de betrokkenheid van het publiek bij het openbaar bestuur te vergemakkelijken om het ter verantwoording te roepen.

21. De Ombudsman is ook van mening dat de openbaarmaking van de betrokken persoonsgegevens in het belang van het voormalige hoofd van de eenheid had kunnen zijn: het had kunnen helpen alle twijfels over de integriteit van het individu weg te nemen.

22. Indien de openbaarmaking had aangetoond dat deze twijfel gerechtvaardigd was, is het belang van het voormalige hoofd van de eenheid bij niet-openbaarmaking waarschijnlijk niet legitiem.

23. Wat betreft de bezorgdheid van de Commissie dat de openbaarmaking van de persoonsgegevens het publiek niet het volledige beeld van de situatie zou hebben verschaft, had zij ervoor kunnen kiezen de klager alle aanvullende informatie te verstrekken die zij relevant acht om het trekken van correcte conclusies te vergemakkelijken.

24. De Ombudsman heeft herhaaldelijk de aandacht gevestigd op de moeilijkheden die gepaard gaan met de handhaving van de voorwaarden die verbonden zijn aan de verplaatsingen van de draaideuren van ambtenaren. Het waarborgen van het hoogste niveau van transparantie is van fundamenteel belang, zodat problemen kunnen worden vastgesteld en aangepakt. Het gebrek aan volledige openbaarmaking door de Commissie in deze zaak zal niet bijdragen aan het vertrouwen van het publiek in het beheer door de Commissie van draaideursituaties.

Conclusie

Op basis van het onderzoek sluit de Ombudsman deze zaak af met de volgende conclusie:

De weigering van de Europese Commissie om klager een kopie van de gevraagde documenten te verstrekken zonder de naam van het voormalige eenheidshoofd van de Commissie te redigeren, vormde wanbeheer.

De klager en de Commissie zullen van dit besluit in kennis worden gesteld .

Emily O'Reilly Europese Ombudsman

Straatsburg, 11/12/2020

[1] Verordening 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&from=EN> [Link].

[2] Overeenkomstig artikel 4, lid 1, onder b), van Verordening 1049/2001.

[3] Overeenkomstig artikel 9, lid 1, onder b), van Verordening (EU) 2018/1725 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725> [Link]

[4] Meer informatie over de klacht en de volledige tekst van het voorstel van de Ombudsman voor een oplossing is te vinden op: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/solution/en/129972> [Link]

[5] De volledige tekst van het antwoord van de Commissie op het voorstel voor een oplossing is beschikbaar op: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/135762> [Link]

[6] Overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Europese Ombudsman.

[7] Meer informatie over de klacht en de volledige tekst van de aanbevelingen van de Ombudsman is te vinden op: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/recommendation/en/129973> [Link]

[8] De volledige tekst van het antwoord van de Commissie op de aanbeveling is te vinden op: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/135763> [Link]

[9] Artikel 9, lid 1, onder b), van verordening 2018/1725

[10] Arrest van het Gerecht van 15 juli 2015 in zaak T-115/13, *Dennekamp/Parlement*, punten 119-121.

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=regulation+1049%252F2001&docid=165829&pageIndex=0>
[Link]

[11] Zie ook het besluit van de Europese Ombudsman in haar strategisch onderzoek OI/3/2017/NF over de wijze waarop de Europese Commissie „draaideursituaties” van haar personeelsleden beheert, beschikbaar op:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/110608> [Link].